

INNOWACJA PEDAGOGICZNA „ PRZEDSZKOLNE ZABAWY BADAWCZE”

Temat innowacji: „ Przedszkolne zabawy badawcze”

Nazwa placówki: Zespół Placówek Oświatowych Publiczna Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki i Przedszkole w Konieńłotach

Autor innowacji: mgr Monika Sapa

Przedmiot, na którym będzie wprowadzona innowacja: zajęcia wychowania przedszkolnego w grupie dzieci 3, 4, 5- letnich (oddział „ Krasnoludki”) oraz w grupie dzieci 5, 6 -letnich (oddział „ Biedronki”)

Rodzaj innowacji: programowo- metodyczna

Data wprowadzenia innowacji: październik 2022r.

Data zakończenia innowacji: czerwiec 2024r.

Cele wprowadzenia innowacji:

Innowacja ma zapewnić wysoką jakość kształcenia z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych uczniów. Pierwsze kontakty z eksperymentami prowadzonymi w formie zabaw badawczych, ułatwią dzieciom dalszą edukację w zakresie nauk ścisłych na etapie szkoły podstawowej.

Głównym celem wprowadzanej innowacji jest rozbudzenie u dzieci ciekawości otaczającym światem, nauczenie ich prowadzenia obserwacji i wyciągania wniosków z przeprowadzonych doświadczeń i eksperymentów oraz rozwijanie zainteresowań poprzez uczestnictwo w zajęciach badawczych.

Inspiracją do wprowadzenia innowacji w naszym przedszkolu jest wyjście naprzeciw potrzebom poznawczym dzieci.

Cele szczegółowe to:

- zainteresowanie otaczającym światem;
- poznawanie wielorakości, złożoności i bogactwa świata;
- rozwijanie naturalnej zdolności dziecka do stawiania pytań;
- poszerzanie wiedzy, poznawanie nowych pojęć;
- sprawianie radości z możliwości eksperymentowania i działania;
- odkrywanie potencjału dziecka;
- kształtowanie zdolności do analizowania, ciekawości badawczej;
- poszukiwanie wiedzy o sieci i zjawiskach w nim zachodzących;

- umiejętne zastosowanie przez nauczycieli nowoczesnych metod pracy z elementami eksperymentu oraz nowatorskich rozwiązań

Opis innowacji:

Wstęp:

Dzieci w wieku przedszkolnym cechuje naturalna ciekawość otaczającego je świata, występujących w nim zjawisk i rządzących nim zasad. Pragną badać otoczenie, doświadczać nowych wrażeń, poznawać przedmioty i osobliwości. Bardzo pomocne dla wielokierunkowego rozwoju dziecka oraz zaspokojenia tej właśnie naturalnej ciekawości są zajęcia badawcze. Szczególnie istotne są zajęcia mające charakter eksperymentu – zwane również zabawami badawczymi – czyli takie, w których ważny jest nie – efekt końcowy, ale – samo działanie, które ten efekt wywołało. Zabawy badawcze pozwalają dziecku samodzielnie odkrywać otaczający je świat i rządzące nim mechanizmy, skłaniając je przy tym do przyjęcia czynnej postawy badacza i odkrywcy. Wiele aspektów w przypadku tych zajęć zależy właśnie od inwencji dziecka – choć oczywiście są pewne elementy stałe, które można w nich wyróżnić:

1. Nazwanie problemu.
2. Szukanie sposobów jego rozwiązania.
3. Zaobserwowanie rezultatu działań.

Tego typu zajęcia stanowią dla dziecka źródło bardzo wielu nowych przeżyć i emocji, jakie wiążą się z samodzielnym odkrywaniem i badaniem właściwości rozmaitych zjawisk czy przedmiotów.

Innowacja ma charakter otwarty - jej treści mogą być rozszerzane w zależności od zainteresowań dzieci. Nauczyciel przeprowadza jeden raz w miesiącu zabawę badawczą w grupie dzieci 3, 4, 5-letnich oraz jedną zabawę w miesiącu w grupie dzieci 5-cio, 6-cio-letnich. Na koniec roku szkolnego pisze sprawozdanie z przeprowadzonych działań i wskazuje korzyści, jakie dzięki tym zajęciom osiągnęły dzieci. Eksperymenty mogą zostać powtórzone, jeśli nauczyciel stwierdzi, iż należy dany problem badawczy zaprezentować jeszcze raz w celu lepszego zrozumienia zjawiska przez dzieci lub na życzenie dzieci. Aby zobrazować dany problem nauczyciel może wykonać więcej niż jeden eksperyment. Dzieci biorą aktywny udział w zajęciach.

Metody pracy:

Metody czynne:

- praktyczne: pokaz z objaśnieniem, pokaz z instruktążem,
- praktyczne działanie: badanie, eksperymentowanie, montowanie, pomiary, konstruowanie,

- metody aktywizujące: zabawy badawcze, doświadczenia, zabawa dydaktyczna z elementami eksperymentu, burza mózgów itp.

Metody oglądowe:

- obserwacja,
- pokaz,
- podanie przykładu, wzoru postępowania,
- filmy edukacyjne,

Metody słowne:

- rozmowy,
- opis,
- zagadki,
- objaśnienia,
- instrukcje.

Dobór metod zależał będzie od indywidualnych możliwości dzieci oraz od tego, jakie działania zostały zaplanowane. Będą miały one na celu wspomaganie wszechstronnego rozwoju dziecka rozbudzając jego aktywność poznawczą, zapewniając pozytywną motywację do podejmowania zadań, a tym samym rozwijając wiarę we własne siły i możliwości.

Formy:

- praca indywidualna
- w małych zespołach,
- praca z całą grupą.

Środki dydaktyczne:

- środki wizualne (ilustracje, rysunki, filmy, encyklopedie, instrukcje)
- urządzenia i środki techniczne takie jak - lupy, różne przyrządy optyczne, lusterka, latarki, mikroskopy, magnesy, miarki, wagi, okulary z kolorowymi szkiełkami, różne pudełka, zestawy do

wykonywania doświadczeń np.: okulary i fartuchy ochronne, zlewki z pokrywkami, kolby, probówki z korkami, szczotki do mycia pojemników, mieszadła, pipety, balony, zabezpieczenie próbówek, menzurki, lejki, stojaki do próbówek, szpatułki, papier do filtrowania, pincety, różdżki do baniek mydlanych, różne substancje i artykuły spożywcze (soda, ocet, woda, spirytus, barwniki spożywcze, cukierki skittles, lód itp.) uniwersalne papierki wskaźnikowe, materiał przyrodniczy, materiał plastyczny - konstrukcyjny, przedmioty codziennego użytku przydatne do przeprowadzenia eksperymentu, np. piórka, klocki, miska na wodę, butelki plastikowe, słoiki itp.

Korzyści z wdrożenia innowacji (przewidywane osiągnięcia):

- Zabawy, w czasie, których wykonywane są proste doświadczenia, dostarczają dziecku niezliczonej ilości nowych przeżyć związanych z odkrywaniem właściwości rzeczy i zjawisk.
- Dziecko w sposób czynny i samodzielny zdobywa nowe doświadczenia. Działając myśli, poznaje funkcjonowanie przedmiotów, zjawisk, ich cech, właściwości, a także różnego rodzaju zależności przyczynowo - skutkowe między badanymi przedmiotami i zjawiskami.
- Dziecko uczy się chętnie tego, co je zaciekawia, a najlepiej wówczas, gdy czynnie eksperymentuje i podejmuje próby dochodzenia do własnych rozwiązań.
- Podczas wykonywania doświadczeń - eksperymentowania, pełne zadowolenie daje dzieciom możliwość działania prowadzącego do odkrycia nieznanego, a przyjemnością jest też sam proces odkrywania.
- Dziecko dostrzega coś, czego wcześniej nie widziało, szuka przyczyn dostrzeżonych zjawisk, odpowiedzi na pytanie: dlaczego tak się dzieje?
- Dzięki takim zabawom dziecko doskonali swoją orientację w świecie, rozwija myślenie przyczynowo - skutkowe, odbiera nowe wrażenia estetyczne, przeżywa uczucia intelektualne, doznaje satysfakcji, zaspokaja podstawowe uczucia związane z realizacją potrzeby działania.
- Dzięki zabawom badawczym przybliżamy dzieciom bogactwo zjawisk zachodzących obok nas w życiu codziennym. Wiele z nich pozostaje w ogóle niezauważonych.
- Taka forma pracy uatrakcyjni proces dydaktyczny - wychowawczy oraz pobudzi dzieci do twórczego działania i myślenia.
- Przeprowadzenie ciekawych zajęć, dających możliwość odkrywania tajemnic otaczającego nas świata jest zawsze fascynujące nie tylko dla dzieci, ale i dla każdego nauczyciela.

Koszty i źródła realizacji:

Przedszkole zapewnia odpowiednie warunki lokalowe i organizacyjne niezbędne do realizacji planowanych działań innowacyjnych. Przedszkole posiada niezbędne przyrządy do prowadzenia doświadczeń i obserwacji. Organizacja kącików badawczych we własnym zakresie. Innowacja nie wymaga zwiększonych nakładów finansowych.

Podstawowe zasady wykonywania doświadczeń:

1. Wyposażony „Kącik Małego Badacza”.

2. Wszystkie zgromadzone w nim przedmioty powinny być do dyspozycji dzieci w czasie samodzielnych zabaw, pod dyskretnym nadzorem nauczyciela.
3. Zajęcia i zabawy powinny odbywać się w atmosferze spokoju i życzliwości.
4. Jeśli dzieci wyrażą chęć, niektóre doświadczenia można powtórzyć w pewnych odstępach czasu.
5. W razie potrzeby czasami podpowiadamy dzieciom, zadajemy pytania, które pobudzą je do skojarzeń, pomogą zrozumieć.
6. Należy dzieci chwalić i zachęcać do działania.
7. Należy stworzyć atmosferę swobody i rozluźnienia, aby dzieci nabrały ochoty do pracy.
8. Podczas eksperymentowania i wykonywania zadań dziecko wymyśla swoje własne rozwiązania, jednocześnie rozwijając w ten sposób twórczą postawę.

Spodziewane efekty realizacji innowacji:

Dziecko:

- pogłębianie wiedzy o świecie społecznym, przyrodniczym, technicznym;
- stworzenie warunków poprzez zgromadzenie sprzętu i materiałów niezbędnych do obserwacji;
- wyrabianie umiejętności organizowania i planowania pracy, wdrażanie nawyku wykonywania jej do końca;
- kształcenie umiejętności rozwijania swoich zainteresowań i uzdolnień;
- doskonalenie umiejętności wspólnego rozwiązywania problemów poprzez czynne eksperymentowanie i wykonywanie czynności badawczych;
- rozwijanie umiejętności logicznego myślenia oraz wnioskowania;
- kształcenie umiejętności zgodnego współdziałania w grupie;
- doskonalenie umiejętności prezentowania swoich przemyśleń;
- doznawanie przeżyć intelektualnych i estetycznych;
- doskonalenie umiejętności wyciągania wniosków z samodzielnie przeprowadzonych eksperymentów;
- odczuwanie radości i zadowolenia z efektów prowadzonych obserwacji.

Przedszkole:

- utworzenie kąci badawczego w przedszkolu, wyposażenie go w potrzebne materiały i narzędzia;

- wzbogacenie biblioteczki przedszkolnej
- poszerzenie oferty placówki;
- zbudowanie pozytywnego wizerunku przedszkola jako placówki podejmującej działania innowacyjne.

Nauczyciel:

współpraca z rodzicami w gromadzeniu materiałów potrzebnych do przeprowadzenia zabaw

- nawiązanie bliższej współpracy z personelem i innymi nauczycielami;
- wzbogacenie własnego warsztatu pracy o cenne metody (z elementami odkrywania, eksperymentowania, obserwowania, doświadczania) i formy pracy z dziećmi, pozwalające zaspokoić ich ciekawość poznawczą a także angażujące dzieci do współpracy i wspólnych zabaw;
- zdobycie doświadczenia w zakresie monitorowania i ewaluowania efektów innowacji.

Ewaluacja programu:

W celu uzyskania informacji zwrotnej nauczyciel przeprowadzi:

- rozmowy indywidualne z dziećmi
- rozmowy z rodzicami

Działania te pomogą wyciągnąć wnioski, zaplanować pracę i ewentualnie zmodyfikować metody pracy. Wszystkie wyniki i uwagi zostaną opracowane w sprawozdaniu oraz udostępnione dyrektorowi szkoły.